

& SAVOIR-VIVRE®

Creat cu pasiune și savoir-faire. Un volum Baroque Books & Arts®.

Jennifer Ouellette

ARTA DE A TE CUNOAȘTE

traducere din limba engleză de
LOREDANA BUCUROAIA

AVAIR-VIVRE®

Colecție coordonată de Dana MOROIU

Jennifer Oullette

ME, MYSELF, AND WHY

Published by arrangement with Penguin Books,
a member of Penguin Group (USA) LLC, a Penguin Random House Company.
All rights reserved including the right of reproduction in whole or in part in any form.
Copyright © 2014 by Jennifer Oullette

© Baroque Books & Arts®, 2015

Imaginea copertei: Gabriel BROJBOIU
Concepție grafică © Baroque Books & Arts®
Redactor: Denise GEORGESCU

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

OUELLETTE, JENNIFER

Arta de a te cunoaște / Jennifer Oullette;

Loredana Bucuroaia. - București : Baroque Books & Arts, 2015

ISBN 978-606-8564-07-4

I. Bucuroaia, Loredana (trad.)

159.9

Tiparul executat de Monitorul Oficial R.A.

Niciun fragment din această lucrare și nicio componentă grafică nu pot fi reproduse
fără acordul scris al deținătorului de copyright, conform Legii Dreptului de Autor.

Pentru părinții mei, Paul și Jeanne

„Este posibil să înțelegi cosmosul, dar eul niciodată;
sinele este mai îndepărtat decât oricare stea.“

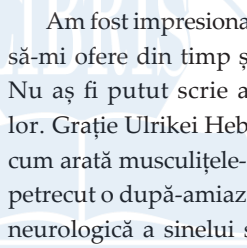
G.K. CHESTERTON,
„Logica Țării Elfilor“, *Ortodoxia* (1908)

Mulțumiri

În urmă cu câțiva ani m-am hotărât să-mi înfrunt direct fobia față de matematică și am relatat această experiență în *The Calculus Diaries*. Așa am descoperit că povestea de care eram convinsă – că nu aș fi bună la matematică – nu se baza pe realitate. Când mi-am verificat foile matricole, am văzut că aveam numai note excelente la toate cursurile de matematică. Și așa am ajuns să mă gândesc la tot ce luăm în considerare atunci când ne definim, construindu-ne o poveste personală, care, la rândul ei, ne influențează nu doar identitatea, ci și hotărârile pe care le luăm și ce credem că putem face sau nu. În final asta a dus la un proiect de carte care să exploreze știința sinelui.

Am înțeles curând că este un subiect mult prea vast. S-au scris tomuri întregi de lucrări științifice despre fiecare dintre temele incluse în această carte, acoperind decenii, dacă nu chiar secole, de cercetări. Să înglobezi tot acel material într-o prezentare concisă, ușor de citit, însemna o muncă de-a dreptul herculeeană. Rezultatul final este o relatare selectivă, deseori personală, care sper să ofere publicului larg baza științifică și să deschidă apetitul spre o reflecție serioasă asupra celor mai adânc înrădăcinate supoziții despre noi înșine.

Am fost impresionată de numărul oamenilor de știință dispuși să-mi ofere din timp și să-mi împărtășească din experiența lor. Nu aș fi putut scrie această carte fără ajutorul și bunăvoința lor. Grație Ulrikei Heberlein, am avut prilejul să văd prima oară cum arată muscuțiile-de-oțet sub microscop. David Poeppel și-a petrecut o după-amiază discutând cu mine despre complexitatea neurologică a sinelui și, în plus, m-a lăsat să observ o scanare MEG (magnetoencefalografie). Patricia Churchland m-a primit în casa ei și mi-a explicat aspectele filozofice mai delicate legate de conștientă¹. Anne Wojcicki, Brian Naughton, Jonna Mountain și Catherine Afarian de la 23andMe și-au făcut loc în agenda lor atât de aglomerată ca să-mi ofere o privire de ansamblu asupra companiei. Încă le mai accesez site-ul din când în când și am rămas un fan al serviciilor oferite de ei.

Am avut o conversație însuflețită cu David Eagleman, care mi-a scanat creierul și apoi m-a invitat să vorbesc cu toți cei din echipa lui, la o porție enormă de tăieței: Mingbo Cai, Josh Jackson, Sean Judge, Scott Novich, Ricky Savjani, Steffie Tomson și Don Vaughn. Kathleen McDermott și Henry Roediger mi-au făcut cunoștință cu tot departamentul de psihologie de la Washington University, St Louis, mulți dintre ei fiind de acord să-mi răspundă la întrebări și practic mi-au ținut un curs intensiv: Katie Arnold, Erika Carlson, Bridgid Finn, Adrian Gilmore, Joshua Jackson, Randy Larsen, Lori Markson, Tom Oltmanns, Mike Strube și Simine Vazire. Am petrecut o după-amiază minunată și cu Jacquelyn Morie de la University of Southern California, discutând cu entuziasm despre avataruri și identitate în lumea virtuală. Ricardo Gil da Costa a stat de vorbă cu mine două ore despre scanarea cerebrală și variabilele neuronale corelate ale sinelui, iar Uri Hasson mi-a explicat pas cu pas ce înseamnă cuplarea neuronală, ajutându-mă să înțeleg cu diagramele schițate pe șervețelele dintr-un restaurant La Jolla.

Le mulțumesc pentru consultații și următorilor: Jeremy Bailenson, Michael Bailey, Sven Bocklandt, Matthew Botvinick,

¹ Am considerat că termenul „conștientă”, și nu „conștiință”, acoperă mai bine sensul lui *consciousness* din original (n. tr.).

The logo for NDP (National Democratic Party) is located in the top left corner. It features the letters 'NDP' in a large, stylized, blue font, with a blue arc above them. Below the letters is a blue silhouette of a map of Romania.

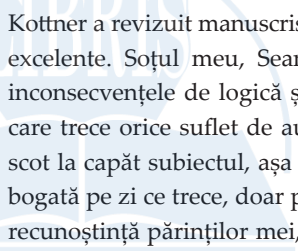
Robin Carhart-Harris, Laura Case, Anthony Chemero, Meredith Chivers, Danielle Dick, Rick Doblin, David Featherstone, Andrew Gerber, Rob Goldstone, Sam Gosling, Nicholas Grahame, Carla Green, John Halpern, Bernhard Hommel, Christof Koch, Joseph LeDoux, Dan McAdams, David Nichols, Cibebe Ruas, Juan Sanchez-Ramos, Sebastian Seung, Lindsay Squeglia și Bradley Voytek.

Le mulțumesc în mod deosebit persoanei prezente în carte sub pseudonimul „Rory“, care mi-a relatat povestea tranziției sale, în plină desfășurare, și lui Meg Bowers și Petra Boynton pentru că m-au ajutat să navighez prin apele agitate ale identității și orientării sexuale.

Și cum mi s-a întâmplat de nenumărate ori ca o conversație aparent banală să devină brusc interesantă și utilă, trebuie să le mulțumesc și lui Charlie Jane Anders, Misha Angrist, Allyson Beatrice, Deborah Blum, Gay Crooks, George Djorgovski, David Dobbs, Raissa D'Souza, Shari Steelsmith-Duffin, Esther Dyson, A.V. Flox, Jason Goldman, Kieran Healy, JoAnne Hewett, Alan Klein, Maria Konnikova, John de Lancie, Joshua Landy, Tom Levenson, Michael Lill, Ben Lillie, Robin Lloyd, Peri Lyons, Malcolm MacIver, Jennifer McCreight, Usha McFarling, Bob Mondello, George Musser Jr., Annalee Newitz, Annie Murphy Paul, Laurie Paul, Nick și Susan Pritzker, John Rennie, Sherry Reson, Cassie Rodenberg, Michael Russell, Nick Sagan, Cara Santa-Maria, John Scalzi, Carlos Schroeder, „Scicurious“, Steve Silberman, Michael Sims, Brian Switek, Melanie Tannenbaum, Carol Tavis, Holly Tucker, David Wallace, Nick Warner, Carolee Winstein, Ed Yong, Robin Yuan, Amos Zeeburg, Philip Zimbardo și lui Carl Zimmer.

Este cea de-a patra mea carte publicată de Penguin, de-a lungul colaborării noastre atât de fructuoase. Îi sunt recunoscătoare editorului meu, Chris Rhussell, pentru că a ținut pe calea cea dreaptă opera mea, care tindea să rățăcească fără țință pe măsura chinurilor mele de a aduna laolaltă cele mai disparate subiecte. Ca întotdeauna, îi rămân îndatorată agentei mele literare, Mildred Marmur, cea care îmi apără interesele.

Sora mea, Amy Ouellette English, a transcris cu stăruință ore întregi de dialoguri, ajutată la nevoie de Jacqueline Smay. Lee

Kottner a revizuit manuscrisul și mi-a oferit, ca de obicei, sugestii excelente. Soțul meu, Sean Carroll, mi-a indicat cu blândețe inconsecvențele de logică și m-a consolată în nopțile negre prin care trece orice suflet de autor, când eram convinsă că nu o să scot la capăt subiectul, așa cum s-ar cuveni. Viața mea este mai bogată pe zi ce trece, doar pentru că îl simt aproape. Dragoste și recunoștință părinților mei, Paul și Jeanne Ouellette, pe al căror sprijin m-am bazat întotdeauna. Mamă, tată, asta e pentru voi.

Și, în fine, mă gândesc la acea femeie necunoscută trecând prin toate presiunile sociale și suferințele emoționale care, inevitabil, însoțesc momentul în care dai un copil spre adopție. Sper că dacă ar putea să mă vadă acum, ar simți că sacrificiul ei nu a fost în van.

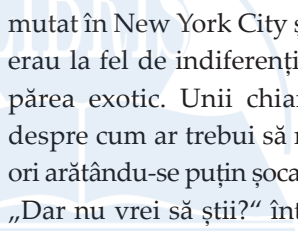
PROLOG

„Încă de când aveam cinci ani, am știut că am fost adoptată – un termen corect politic când vrei să spui că habar n-ai din cine te tragi.“

JODI PICOULT, *Handle with Care (Tratați cu grijă)*

Când aveam cinci ani, mi-am ținut pentru prima oară sora mai mică în brațe – nu în mediul steril al unui salon de maternitate, ci în sala de așteptare ușor păărăginită a unei agenții de adopții din Vestul Mijlociu, pe când ea avea câteva săptămâni de viață. Știam că și eu am fost adoptată, la fel ca și fratele meu mai mare, chiar dacă nu înțelegeam prea bine ce însemna asta. Adopția era doar o parte din viață. Cu siguranță a amânat toate întrebările incomode despre locul de unde vin copiii, nemaifiind nevoie de invocarea unei berze mitice din moment ce timp de mulți ani am presupus că toată lumea se duce la magazinul local de adopții să-și ia un copil nou, așa cum te duci la supermarket pentru cumpărături.

Originile mele biologice n-au reprezentat mai mult decât o simplă curiozitate până când, după colegiu, m-am

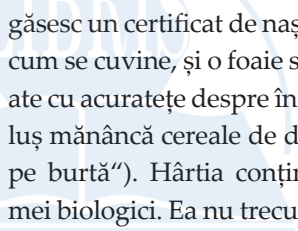

mutat în New York City și am descoperit că alți oameni nu erau la fel de indiferenți față de subiect. Probabil că li se părea exotic. Unii chiar aveau păreri foarte puternice despre cum ar trebui să mă simt, fiind adoptată, de multe ori arătându-se puțin șocați de lipsa mea evidentă de interes: „Dar nu vrei să știi?” întrebau cu răsuflarea întretăiată și ochii bulbucați. „Nu chiar”, spuneam ridicând din umeri și încercând să schimb subiectul.

Nu am simțit niciodată impulsul să pornesc pe calea lungă și plină de obstacole a căutării părinților mei biologici. Se zbârlea părul pe mine la simpla sugestie că aceasta nu era familia mea „adevărată” (la fel mi se întâmplă și acum). Mama mi-a mărturisit odată că, în primii mei doi ani de viață, cea mai mare temere a ei era că mama mea biologică ar putea apărea neanunțată și m-ar putea lua de lângă ea. Nu vedeam niciun rost să-i stârnesc vechile îngrijorări. Mai ales că propriile mele rețineri mă făceau să refuz din start ideea de a mă chinui să dau de urma unui străin – care, după câte știu, a încercat vreme de patru decenii să uite acest capitol dureros din tinerețe – doar dintr-o curiozitate inutilă. Nu am suferit nicio traumă psihologică pricinuită de abandonul maternal, nu am simțit carențe afective grave și nici nu m-am confruntat cu probleme medicale presante – nimic să justifice deranjul. Știam foarte bine cine sunt și nu mi-a trecut niciodată prin minte să-mi pun întrebarea cum am ajuns să fiu acea persoană.

Apoi, într-o zi, m-a sunat mama să-mi spună că mi-a trimis prin poștă toate documentele pe care le avea referitoare la nașterea mea: „Ești mare acum și a venit timpul să ți le dau.” A ezitat o secundă, apoi a adăugat: „Vreau doar să te avertizez că în hârtiile pentru adopție... apare numele tău de naștere.”

Alt nume? Asta mi-a trezit interesul. Câteva zile mai târziu am deschis un plic simplu, din hârtie cafenie, ca să

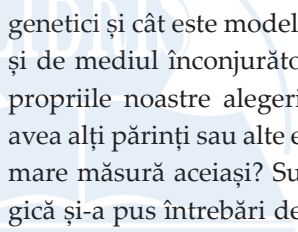
găsesc un certificat de naștere îngălbenit de vreme, legalizat cum se cuvine, și o foaie subțire cu instrucțiuni dactilografiate cu acuratețe despre îngrijirea și hrana mea („Acest bebeluș mănâncă cereale de două ori pe zi și preferă să doarmă pe burtă”). Hârtia conținea câteva detalii despre părinții mei biologici. Ea nu trecuse de douăzeci de ani, avea origini franțuzești, irlandeze și germane, cânta la vioară și terminase liceul printre cele mai bune eleve din clasa ei. El avea douăzeci și un pic de ani, era norvegian și athletic.

Și, la final, era actul de adopție șapirografiat, prin care îmi era schimbat numele primit la naștere de la mama mea biologică în cel purtat și astăzi. Recunosc că am fost tulburată pe moment la vederea numelui și prenumelui străine. Dar sentimentul mi-a trecut repede, pentru că nu mi se părea că „petiționarul” numit în acele documente „minor” eram cu adevărat eu – sau, cel puțin, nu mai eram „eu”. William James a definit sinele ca „suma tuturor aspectelor pe care un individ le poate numi ale lui, nu doar puterile lui fizice și psihice, ci și hainele, soția și copiii lui, strămoșii și prietenii lui, reputația și realizările lui, posesiunile, caii, iahtul și contul lui bancar”.¹ Numele noastre date sunt doar o denumire a sumei tuturor lucrurilor care ne fac ceea ce suntem, iar acea sumă este într-o schimbare continuă.

Și totuși, numele are o putere psihologică formidabilă, și în acest sens, plicul conținea fragmentele unei personalități care ar fi putut fi. Pentru prima dată, am început să mă gândesc serios la străvechile întrebări despre natură și educație². Cât din ceea ce devenim se datorează factorilor

¹ James se învârtea în medii privilegiate (n.a.).

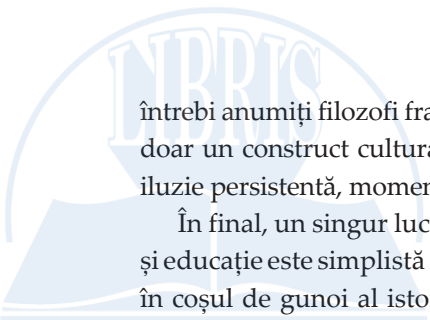
² În original, joc de cuvinte *nature and nurture*; trimitere la dezbaterile caracteristicilor înnăscute versus cele dobândite (n. tr.).

The logo for NBRIS (National Bureau of Research in Interdisciplinary Studies) is located in the top left corner. It features the acronym 'NBRIS' in a stylized, blue, serif font, with a large, light blue circular graphic behind it that partially overlaps the text.

genetici și cât este modelat de propriile noastre experiențe și de mediul înconjurător – și, în fine, în ce măsură sunt propriile noastre alegeri? Am fi foarte diferiți dacă am avea alți părinți sau alte experiențe formative? Sau am fi în mare măsură aceiași? Sunt sigură că și mama mea biologică și-a pus întrebări despre calea care nu a fost urmată. Cum i-a format și i-a modelat tot restul vieții faptul că, în adolescență, și-a dat copilul spre adopție? Cum ar fi fost să facă o altă alegere? Iată motivul pentru care realitățile alternative populate de alter ego sunt printre cele mai comune teme din SF și fantasy.

Curiozitatea față de propria mea viață mi-a stârnit interesul asupra științei din spatele sinelui – mai exact, cum se formează un individ unic, perfect conștient, din „supragenetică primordială”. Înfricoșător subiect! Fiecare dintre noi are *un sine* și din cauza asta suntem tentați să credem că înțelegem *sinele*. Ei bine, nu. Nu ne putem pune de acord nici măcar asupra sensului exact al termenului de „sine”. Nu există un vocabular comun, ceea ce face dificilă o discuție științifică în care să fie trasate linii fine de demarcație între discipline foarte diferite între ele.

Întreabă un fizician și îți va spune că ești o colecție de atomi (compuși din particule și mai mici, subatomice) care se supun unor legi bine definite și interacționează prin forțe. Întreabă un biolog și s-ar putea să-ți explice că ești un organism a cărui formă a rezultat din procese complicate antrenând gene, proteine și nenumărate reacții biochimice care lucrează în tandem cu factorii de mediu pentru a modela un individ unic. Un neurocercetător ar putea să indice complicata conexiuni ale creierului drept esența sinelui, în timp ce un psiholog social ar putea spune că ne definim prin interacțiunile noastre cu ceilalți și prin locul pe care îl ocupăm în societate – sau prin „lucrurile” noastre, obiectele materiale de care ne înconjurăm. Și dacă

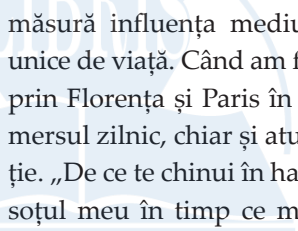
The logo for NBRIS (National Bureau of Research in Interdisciplinary Studies) is located in the top left corner. It features the acronym 'NBRIS' in a stylized, blue, serif font, enclosed within a circular emblem that also contains a silhouette of a mountain range.

întrebi anumiți filozofi francezi e posibil să afli că sinele este doar un construct cultural, iar realitatea însăși este doar o iluzie persistentă, moment în care îți va exploda capul.

În final, un singur lucru e clar: dihotomia dintre natură și educație este simplistă și depășită, fiind de mult aruncată în coșul de gunoi al istoriei de oamenii de știință serioși. Așa cum a formulat problema Francis Galton în 1874, „Natura reprezintă tot ce aduce un om cu sine pe lume; educația se referă la orice îl influențează după naștere”. Galton a fost printre primii care au condus un studiu riguros asupra gemenilor identici, devenit acum temeiul cercetărilor în domeniu. Totuși chiar și el a recunoscut că această definiție este doar „o formulă care sună convenabil, pentru că împarte în două categorii nenumăratele elemente care compun personalitatea”.

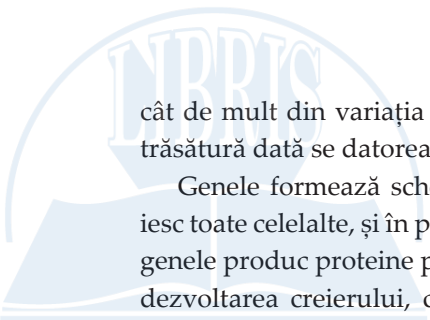
Cu siguranță că „sângele apă nu se face” când vine vorba de anumite trăsături: am aproape aceeași înălțime și greutate ca mama mea biologică înainte de sarcină, iar culoarea pielii și cea a părului sunt asemănătoare. Sigur nu e nicio coincidență că eram inteligentă și aveam înclinații muzicale, luând cursuri de pian, chitară și voce cu mult mai mult entuziasm decât frații mei prin adopție. Dau vina pe robustețea tatălui meu biologic norvegian pentru umerii și spatele meu late, dar îmi dau seama că statura lui athletică s-a reflectat probabil și în iubirea mea pentru înot, ciclism și arte marțiale. Participând la o conferință în Copenhaga, am nimerit lângă o doamnă din Norvegia în timp ce mă spălam pe mâini, la toaletă. Privirile noastre s-au întâlnit în trecăt în oglindă și m-au luat prin surprindere asemănările dintre trăsăturile noastre faciale. (Copiii adoptați nu sunt obișnuiți cu similitudini puternice între membrii familiei.)

Dar există și trăsături mai puțin concrete care, fără nicio urmă de îndoială, reflectă în mai mare sau mai mică

The logo for NBRIS (National Bureau of Research in Interdisciplinary Studies) is located in the top left corner. It features the acronym 'NBRIS' in a stylized, blue, serif font, enclosed within a circular emblem that also contains a silhouette of a mountain range.

măsură influența mediului de acasă și a experiențelor unice de viață. Când am făcut bășici în tălpi plimbându-mă prin Florența și Paris în vacanță, am refuzat să renunț la mersul zilnic, chiar și atunci când am făcut o ușoară infecție. „De ce te chinui în halul ăsta?” m-a întrebat nedumerit soțul meu în timp ce mergeam șontâc-șontâc pe stradă. „N-am bătut tot drumul până în Europa ca să iau taxiuri peste tot sau să stau în hotel!” i-am răspuns hotărâtă. Se prea poate ca încăpățânarea să aibă bază genetică, dar câteva săptămâni mai târziu sora mea ne-a vizitat în Los Angeles și, cu o gleznă sucită destul de rău, a insistat să cutreiere parcul de distracții Six Flags Magic Mountain, din exact același motiv. Din moment ce sora mea și cu mine suntem adoptate și nu avem nicio legătură genetică, cred că este o trăsătură împărtășită ca rezultat al creșterii într-o familie care a încurajat stoicismul în fața suferințelor. (Motto-ul familiei Ouellette, rostit strângând din dinți: „Suntem bine.”) Cel mai probabil este vorba despre o combinație între cele două.

Natura și educația – nu una sau cealaltă – sunt prinse într-un dans complicat, fie că vorbim de culoarea ochilor, factori de risc la boli, trăsături de personalitate, toleranță la alcool, comportament, identitate sexuală și exprimare a sexului biologic sau orientare sexuală. Și chiar dacă nu putem ignora complet determinismul genetic, asta nu înseamnă că destinul ne este deja stabilit. (Cu o excepție, din câte am învățat: consistența pe care o are ceara din urechi. Ceara face parte din destinul fiecăruia.) Genele interacționează atât cu alte gene, cât și cu o multitudine de factori de mediu, inclusiv creșterea și educarea copiilor de către părinți, presiunea din partea membrilor unui grup, influențe culturale, experiențe de viață unice și chiar hormonii care contribuie la dezvoltarea noastră cât suntem încă în uter. În prezent dezbateră se concentrează asupra cuantumului:

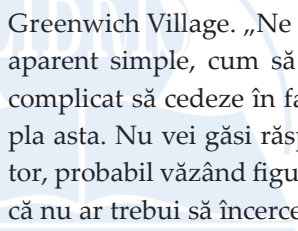
The logo for NRRIS (National Research Institute for Child Development) is located in the top left corner. It features the acronym 'NRRIS' in a stylized, blue, serif font, enclosed within a circular emblem that also contains a silhouette of a child's head and shoulders.

cât de mult din variația observată între oameni pentru o trăsătură dată se datorează fiecărui factor de influență.

Genele formează schela biologică pe care se construiesc toate celelalte, și în primul rând creierul. Încă din uter, genele produc proteine pe bandă rulantă, ajutând astfel la dezvoltarea creierului, ceea ce influențează nenumărate alte trăsături. Aceasta este contribuția naturii. Dar și educația joacă un rol vital, în primul rând prin experiențele noastre cu lumea înconjurătoare. Noi conexiuni sinaptice se formează constant pe parcursul vieții, majoritatea fiind unice pentru noi ca indivizi, provocând și mai multe deosebiri între o persoană și alta – chiar și în cazul gemenilor identici. „Natura și educația sunt două metode distincte de a face același lucru: conexiuni între sinapse“, scria neurocercetătorul Joseph LeDoux în *The Synaptic Self*. Există factori sociali și culturali care influențează genele și sinapsele, iar acestea, la rândul lor, ne afectează comportamentul și conștiința de sine.

Rareori facem diferența între sinele esențial – acel „Eu“ al conștiinței de bază – și identitatea personală, o entitate complexă, multistratificată, care se schimbă și evoluează pe parcursul întregii vieți. Și cu toții avem mai multe fațete ale identității: eul interior, privat, și eul social, eul conștient și eul inconștient, eul real și, în epoca Internetului, eul virtual. Într-un fel sau altul, toate acestea formează împreună o ființă umană complexă, conștientă și cugetătoare, diferită de oricine altcineva.

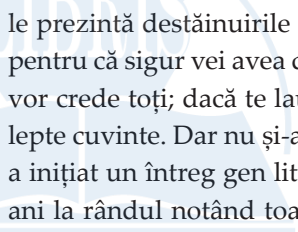
Cum ar putea un umil autor de știință popularizată ca mine să dea vreun sens la ceva atât de complex și de evaziv, când cei mai geniali gânditori ai lumii încă se mai zbat să înțeleagă mecanismele ascunse ale acestei integrări miraculoase? „Nu poți. Ce te face să crezi că ai avea cum?“ m-a întrebat fără menajamente cercetătorul David Poeppel de la New York University, în timpul unui prânz în

The logo for NBRIS (National Bureau of Research in Interdisciplinary Studies) is located in the top left corner. It features the acronym 'NBRIS' in a large, stylized, blue font, with a circular graphic element behind it. The text of the paragraph is in a black serif font.

Greenwich Village. „Ne luptăm de mulți ani cu probleme aparent simple, cum să te aștepți ca un obstacol foarte complicat să cedeze în fața unei intuiții? Nu se va întâmpla asta. Nu vei găsi răspunsul.” Dar, a adăugat binevoitor, probabil văzând figura mea abătută, asta nu înseamnă că nu ar trebui să încerce cineva să se ia la trântă cu întrebările fundamentale. „Există probleme și există mistere, iar problemele pot fi rezolvate”, a spus Poeppel, chiar dacă soluțiile sunt undeva, departe, în viitor.

Presupunerea mea naivă, recunosc, era că această carte va fi un fel de plimbare relaxată, trecând prin stabilirea genotipului, o scanare a creierului și câteva teste de personalitate, după care aș fi putut să indic, cu precizie triumfătoare, trăsăturile care pot fi atribuite genelor mele și cele care se datorează factorilor de mediu, sau o combinație între cele două. Rezultatul a fost că mi-am croit cu greu drum pe un teren empiric accidentat, în permanentă mișcare sub picioare, derapând uneori periculos de aproape de abisul filozofiei. Ca să-mi ușurez puțin misiunea, m-am hotărât să împart sinele în componentele lui, aruncând lumină asupra modului în care funcționează toate elementele, individual și colectiv. Partea I, „Eu”, explorează genele, sinapsele și trăsăturile de personalitate, în timp ce partea a II-a, „Eu însămi”, se concentrează pe comportament și identitate, pentru ca partea a III-a, intitulată „De ce”, să se avânte în adâncurile de nepătruns ale modului în care conștiința umană iese la suprafață dintre toate aceste procese fundamentale și cum noi, ca ființe conștiente, ne fabricăm propriile autobiografii.

Este cea mai personală carte pe care am scris-o. O carte despre știința din spatele sinelui nici nu putea fi altfel. Și totuși o astfel de abordare nu vine fără riscul teribil de a împărtăși mult prea mult. Michel de Montaigne, eseist din secolul al XVI-lea, ne-a prevenit asupra pericolelor pe care

The logo for NBRIS (National Bureau of Research and Information Systems) is located in the top left corner. It features the acronym 'NBRIS' in a stylized, blue, serif font, enclosed within a circular emblem that also contains a graphic of a book or document.

le prezintă destăinuirile personale: „Nu vorbi despre tine pentru că sigur vei avea de pierdut; dacă te subestimezi, te vor crede toți; dacă te lauzi, nu te va crede nimeni.” Înțelepte cuvinte. Dar nu și-a ascultat propriul sfat; în schimb, a inițiat un întreg gen literar, eseu personal, și a petrecut ani la rândul notând toate detaliile vieții. Era un blogger împătimit cu secole înainte de existența blogurilor, mângăind cu vervă și fler, în limbaj colocvial, despre diferite subiecte precum mirosuri, îmbrăcăminte, beție, trândăvie, politică, imaginație și chiar despre pisica¹ lui, demonstrând că ciudățeniile și slăbiciunile unui individ pot dezvălui adevăruri mai generale.

„Mă studiez pe mine însumi mai mult decât pe oricare alt subiect”, spunea Montaigne. „Aceasta este metafizica mea, aceasta este fizica mea.” Avea dreptate. Cu toții suntem metafizicieni în adâncul sufletului, povestitori înnăscuți, iar protagoniștii noștri favoriți suntem noi înșine. Indiferent dacă scopul este personal, intelectual sau o combinație între cele două, povestirea implică întotdeauna o călătorie. În final, e posibil să rămână mai multe întrebări decât răspunsuri și s-ar putea să nu ne placă întotdeauna ce descoperim. Dar nu asta e scopul. Până la urmă, ceea ce contează nu este destinația finală, ci tot ceea ce am învățat pe parcurs.

¹ „Când mă joc cu pisica, de unde știu că nu se joacă ea cu mine?” se întrebă el în „Apologie de Raymond Sebond” (n.a.).